

**In nomine sacrosanctae Trinitatis. Amen.
 Lietuvos evangelikų reformatų Sinodo
 2019 06 22-23 susižiavimo Biržuose**

KANONAI

Kan. I-2019, Sinodo vadovybė. 2019/2020 metų Lietuvos evangelikų reformatų Sinodo direktore išrinkta kurat. dr. Renata Bareikienė (Mem. 2-2019). Vicedirektoriumi - generalinis superintendantas kun. Tomas Šernas (Mem. 2-2019; Kan. V-1929, §3; kan. IV-2001, §3); Sinodo sekretoriumi kun. Rimas Mikalauskas (Mem. 4-2016); Sinodo cenzoriumi - kun. Raimondas Stankevičius (Mem. 3-2019).

Kan. II-2019, Apie misiją katecheto tarnystei. Dvasininkų sesijai pritarus (2019-05-03, Kaune) ir išlaikius patikrinamąjį egzaminą Konsistorijoje (2019-05-18, Biržuose), kurat. lekt. Holger Lahayne ordinuoti į katechetus. Pavesti gen. superintendantui atlikti ordinaciją per Sinodo iškilmingas pamaldas 2019 m. birželio 23 d. Biržų evangelikų reformatų bažnyčioje.

Kan. III-2019, Apie H. Lahayne misiją. Paskirtąjį ordinuoti katechetu Holger Lahayne skirti Vilniaus parapijos antruoju dvasininku ir pagal susitarimus talkinti dvasininkams kitose parapijose.

Kan. IV-2019, Apie lekt. Vaidoto Ickio tarnystę. Grįžusį iš studijų Puritoniškoje Reformatų Seminarijoje, Grand Rapids mieste, Mičigano valstijoje, JAV teologijos magistrą lekt. Vaidotą Ickį skirti sielovadinei praktikai bei tarnystei į Biržus, talkinti Biržų evangelikų reformatų parapijos klebonui.

Kan. V-2019, Karių distrikto misijos. Karo kapelionų tarnysčių patvirtinimas.

- 1) Kun. Rimas Mikalauskas lieka - evangelikų karo vyriausiuoju kapelionu ir Karių distrikto superintendentu.
- 2) Laikinais einantis karo kapeliono pareigas Mindaugas Palionis patvirtinamas nuolatinei tarnystei Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios, Karių distrikto katecheto įgaliojimais – evangelikų karo kapelionu Vakarų Lietuvoje veikiančių dalinių karių sielovadai.
- 3) Laikinais einantis karo kapeliono pareigas Giedrius Ažukas patvirtinamas nuolatinei tarnystei Lietuvos evangelikų reformatų, Karių distrikto katecheto įgaliojimais – evangelikų karo kapelionu Vidurio ir Pietryčių Lietuvoje veikiančių dalinių karių sielovadai.

Kan. VI-2019, Generalinio superintendente ir vicesuperintendente rinkimai. 2019 - 2022 metų kadencijai Lietuvos evangelikų reformatų generaliniu superintendentu išrinktas kun. Raimondas Stankevičius, vicesuperintendentu - kun. Tomas Šernas.

Kan. VII-2019, Išrinktojo generaliniu superintendentu kun. Raimondo Stankevičiaus ordinaciją nustatyti rugsėjo 21 d. 12 val. Švobiškio evangelikų reformatų bažnyčioje.

Kan. VIII-2019, Apie misijas. Vilniaus parapijos klebonu skirti kun. Tomą Šerną.

Kan. IX-2019, Apie misijas. Likusios misijos lieka nepakeistos.

Kan. X-2019, Konsistorijos rinkimai naujai 2019 - 2022 metų kadencijai. Vadovaujantis Lietuvos evangelikų reformatų Sinodų sprendimais (Kanonai V-1929, §6-7; IV-2001, §6-7 ir IV-1923, III-1933, II-2002N 10.19), naujai trijų metų kadencijai (2019 - 2022 metų) išrinkta tokios sudėties Lietuvos evangelikų reformatų Konsistorija: Prezidentas – kurat. Nerijus Kriškėnas; Viceprezidentas - kun. Raimondas Stankevičius, Nariai dvasininkai: kun. Tomas Šernas, Rimas Mikalauskas, kun. Sigita Veinzierl; Nariai pasauliečiai: kurat. Danguolė Kairienė, kurat. Petras Romualdas Puodžiūnas, Žydrūnas Pavinkšnis.

Kan. XI-2019, Sinodo Revizijos Komisijos rinkimai. Vadovaujantis Kan. X-2005, slaptu balsavimu išrinkta tokios sudėties Sinodo Revizijos komisija: kurat. Giedrius Vaitiekūnas, Danguolė Juršienė, lekt. Dainius Jaudegis, Rita Dagienė, Eglė Grucytė.

Kan. XII-2019, Dėl Lietuvos evangelikų reformatų Sinodo įsteigtų juridinių asmenų naujai išrinktų atstovų. Lietuvos evangelikų reformatų religinės bendrijos (Bažnyčios) vardu Lietuvoje veikia 3 juridiniai asmenys, kurių vadovai ar asmenys galintys sudaryti sandorius privalo gauti įgaliojimus iš aukščiausiosios Bažnyčios vadovybės – Lietuvos evangelikų reformatų Sinodo. Vadovaujantis Sinodo nutarimais (Mem. 12-2007, Kan. VII-2011 ir Kan. VIII-2011) Lietuvos evangelikų reformatų Sinodas patvirtina šiuos įgaliojimus asmenis žemiau nurodytų juridinių asmenų valdymo organų nariais, turinčiais teisę juridinio asmens vardu vienašališkai sudaryti sandorius:

- 1) Juridinio asmens *Lietuvos evangelikų reformatų senjoratas* (kodas 192103366) valdymo organų nariais patvirtinti: Lietuvos evangelikų reformatų generalinį superintendentą kun. Raimondą Stankevičių (asmens kodas [redacted]) ir vicesuperintendentą kun. Tomą Šerną (asmens kodas [redacted])
- 2) Juridinio asmens *Lietuvos evangelikų reformatų konsistorija* (kodas 292077730) valdymo organų nariais patvirtinti: Lietuvos evangelikų reformatų Konsistorijos prezidentą kurat. Nerijų Kriškėną (asmens kodas [redacted]) ir Konsistorijos viceprezidentą kun. Raimondą Stankevičių (asmens kodas [redacted]).
- 3) Juridinio asmens *Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčia - Sinodas* (kodas 192100594) valdymo organų nariais patvirtinti: Lietuvos evangelikų reformatų Konsistorijos prezidentą kurat. Nerijų Kriškėną (asmens kodas [redacted]) ir Lietuvos evangelikų reformatų generalinį superintendentą kun. Raimondą Stankevičių (asmens kodas [redacted])
- 4) Juridinio asmens Vilniaus evangelikų reformatų parapija (kodas 191866483) valdymo organų nariais patvirtinti Giedrių Vaitiekūną (asmens kodas [redacted]) ir kleboną kun. Tomą Šerną (asmens kodas [redacted]).

Sinodas nusprendžia informuoti LR Teisingumo ministeriją apie Sinodo įsteigtų juridinių asmenų 2019 m. eiliniame Sinode išrinktų atstovų pasikeitimą.

Kan. XIII-2019, Kartojamas Kanonas III-2013 su pataisomis.

Lietuvos Evangelikų reformatų Bažnyčios santuokos ir skyrybų nuostatai (*pataisos* žr. *Memorialas 8 -2019*)

1. Santuokos esmė.

1.1 Dievas sukūrė žmogų: vyrą ir moterį: tai yra Dievo palaiminimas. („Ir Dievas sutvėrė žmogų pagal savo atvaizdą; pagal Dievo atvaizdą sutvėrė Jis jį; vyrą ir moterį sutvėrė Jis. Dievas juos palaimino ir tarė: „Būkite vaisingi ir dauginkitės, pripildykite žemę ir užvaldykite ją, viešpataukite jūros žuvims, padangių paukščiams ir kiekvienam gyvam padarui, kuris kruta ant žemės!“ Pr 1,27-28).

1.2 Sukurdamas žmogų Dievas palaimino santuoką. Tai Dievo valia. Santuoka yra šventa sąjunga tarp vieno vyro ir vienos moters bei Dievo noras, kad ta santuoka truktų visą gyvenimą. ("Taigi jie jau nebėra du, o vienas kūnas. Todėl ką Dievas sujungė, žmogus teneperskiria". Mt 19,6)

1.3 Teisėtos santuokos principas yra viešas deklaravimas visuomenei, jog konkretūs vyras ir moteris įsipareigoja vienas kitam sutuoktinių ryšiais, priklauso vienas kitam, sudaro porystę ir šeimą. Tai įvyksta pagal toje visuomenėje egzistuojančius papročius, teisėtas bažnytines apeigas ir civilines procedūras.

2. Nuodėmė yra paleistuvavimas. Prie paleistuvavimo priskiriama:

Ikisantuokiniai lytiniai santykiai (Įst 22,28), intymūs santykiai su svetimu sutuoktiniu arba trečiuoju asmeniu (Įst 22,22; Kun 18,20; Jer 5,8-9; Mt 5,32), homoseksualizmas (Pr 19,5; Įst 22, 5; Kun 8, 22; Rom 1,26-27; 1 Tim 1,10), kraujomaiša (Kun 18, 6-13), zoofilija (Įst 27, 21; Kun 18, 23), prostitucija (Kun 19, 29), neteisėtos skyrybos (Mk 10, 11-12) ir kitos nuodėmės kurios prieštarauja septintajam Dievo įsakymui.

3. Santuoka Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčioje (toliau – Bažnyčioje).

3.1 Krikščionys turėtų tuoktis vien Viešpatyje (1 Kor 7,39) bei neturėtų sudaryti santuokos su nekrikščionimis. Santuoka su netikinčiais yra teisėta civilinėje teisėje, tačiau negali būti laiminama Bažnyčioje. („Nevilkite svetimo jungo su netikinčiais. Kas gi bendro tarp teisumo ir nusikaltimo? Ir kas bendro tarp šviesos ir tamsos? Kaipgi galima gretinti Kristų su Beliaru? Arba kokia dalis tikinčio su netikinčiu?" 2 Kor 6, 14-15);

3.2 Bažnyčioje santuoka gali būti laiminama jeigu bent vienas iš abiejų sutuoktinių krikščionių yra konfirmuotas Bažnyčios narys, kuris atitinka bažnyčios nario reikalavimus. (Kan. V-2003)

3.3 Sutuoktinis ne Bažnyčios narys turi pristatyti pažymą apie savo šeimyninę būklę ir priklausomybę kitai krikščioniškai Bažnyčiai.

3.4 Konfesiškai mišrioje krikščionių porystėje santuoka Bažnyčioje laiminama tuomet, jeigu yra abiejų sutuoktinių pasižadėjimas vaikus auklėti evangeliška išpažinime. Prašyme santuokai turi būti įrašyta kuriame evangeliška išpažinime bus auklėjami vaikai.

3.5 Apie būsimą santuoką turi būti iš anksto, ne vėliau kaip prieš mėnesį, paskelbta užsakuose, kad tai būtų visiems žinoma ir Surinkimas galėtų už juos melstis. Turi būti žinoma, jog būsimi sutuoktiniai nėra giminės, nėra sugyventiniais su kitais asmenimis, nėra priverstinai verčiami santuokai. (Agenda Gdanska, Forma Dawania Slubu w Stan S.Malženki wftepujacy. Przewroga I,II)

3.6 Santuoka nelaiminama ir neskelbiami užsakai per didžiąsias šventes: Kalėdas, Velykas, Sekmines, Didžiąją savaitę, ir nerekomenduojama laiminti santuoką bei skelbti užsakus Advento ir Gavėnios laikotarpiu. (Kan. X - 1924)

3.7 Bažnyčios nuostatai dėl santuokos ir krikščioniškos šeimos sutuoktiniams turi būti išaiškinti išsamioje konsultacijoje.

3.8 Prieš santuoką sutuoktiniai pateikia prašymą santuokai, kuriame šalys patvirtina savo įsipareigojimus, o sutuokiantis dvasininkas patvirtina šio prašymo gavimo faktą. Vienas prašymo egzempliorius lieka bažnyčiai, sutuoktinių registracijos knygoje, kitas egzempliorius lieka pas sutuoktinius.

3.9 Evangelikai reformatai gali tuoktis kitų krikščioniškų konfesijų bažnyčiose. Pažymas apie asmens šeimyninį stavį ir priklausomybę Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčiai, kurios yra skirtos kitoms bažnyčioms, išduoda parapiją aptarnaujantis dvasininkas. Mokesčio už pažymą dydį nustato Konsistorija.

4. Skyrybų pagrindai.

4.1 Bažnyčia gina santuoką. Sutuoktinių santuoka neturi būti išardyta. ("Taigi jie jau nebėra du, o vienas kūnas. Todėl ką Dievas sujungė, žmogus teneperskiria". Mt 19,6) Tačiau, esant svarbioms priežastims santuoka gali būti nutraukta panašiai, kaip iš gyvo kūno atkrenta tai, kas yra apmirę. Taip pat, grėšiant ligos išsiplėtimui, nepagydoma kūno dalis gali būti amputuojama. (Agenda Gdanska. Forma Rozwodow. Przestrogi o Rozwodach.I.,II.)

4.2 J.Kalvino „Bažnytiniai potvarkiai“ priimti Mažosios ir Didžiosios Tarybų Ženevoje 1561 metais, pripažino skyrybų ir antrosios santuokos teisėtus pagrindus.

a) Neištikimybė. („Ir Aš jums sakau: kas atleidžia savo žmoną, - jei ne dėl ištvirkavimo, - ir veda kitą, svetimauja. Ir kas atleistąją veda, svetimauja". Mt 19, 9);

b) Sutuoktinio ir šeimos piktybiškas palikimas;

c) Dėl religinio nesuderinamumo. („Bet, jei netikintis nori skirtis, tesiskiria. Tokiais atvejais brolis ar sesuo nėra surišti, nes Dievas mus pašaukė ramybei 1 Kor 7, 15);

d) Smurtas šeimoje ir kiti antrame punkte paminėti atvejai.

5. Pakartotinės santuokos pagrindai.

5.1 Pakartotina santuoka yra leidžiama tuomet, jeigu skyrybų priežastys atitinka nurodytus teisėtumo pagrindus;

5.2 Jeigu skyrybos neatitinka nurodytų teisėtumo pagrindų, bet kokio po to sudaryta santuoka (su kitu nei pirmu sutuoktiniu) yra laikoma neištikimybe;

5.3 Kaltajai pusei atgailaujant ir ištaisius padėtį, nukentėjusiajam sutuoktiniui sutikus santuoka turėtų būti išsaugojama;

5.4 Netinkamai išsiskyre ir dar kartą vedę krikščionys gali taip ir gyventi, bet turi atgailauti ir siekti atleidimo už praeities nuodėmes, daryti kas būtina, kad pasitaisytų. („Susituokusiems įsakau ne aš, bet Viešpats, kad žmona nesiskirtų nuo vyro, o jei atsiskirtų, kad liktų netekėjusi arba susitaikytų su vyru - taip pat ir vyras nenepalieka žmonos". 1 Kor 7,10-11) „Jei esi susietas

6.2 Išsiskyrusių porų nariai neturi būti atstumti, jie išlaiko bažnyčios nario teises, tačiau neištikimybe, sutuoktinio ir šeimos palikimu ar kitais paleistuvystės atvejais kaltieji asmenys, dėl kurių kaltės įvyko skyrybos, negali oficialiai atstovauti Bažnyčios, būti kuratoriais. (Kan. II-2002, Kan. VI-2012 Kan. IV-2012, Lietuvos evangelikų reformatų Sinodo kuratorių nuostatai.)

6.3 Skyrybų bylas tiria Generalinio superintendente 5 metų kadencijai sudaryta nuolatinė skyrybų bylų komisija iš pasaulietinių ir dvasinių kuratorių. Komisija vadovaujasi „Lietuvos Evangelikų reformatų Bažnyčios santuokos ir skyrybų nuostatai“.

6.4 Skyrybų bylų tyrimo mokesčio dydį nustato Konsistorija.

6.5 Evangelikų reformatų porų skyrybų bylų tyrimo tvarka:

a) Pareiškėjas turi parašyti pareiškimą Lietuvos evangelikų reformatų Sinodo vardu ir perduoti parapijos kunigui. Jame turi nurodyti savo duomenis - vardą, pavardę, gimimo metus, bažnytinės santuokos datą ir vietą bei sutuoktinio duomenis - vardą, pavardę, adresą, telefoną, parašyti pareiškimo datą, vietą ir asmeninis pareiškėjo adresą, telefoną, el. paštą. Taip pat pateikti, civilinės ištuokos liudijimą, teismo sprendimą dėl separacijos.

b) Nurodyti, ar turėjo šioje santuokoje vaikų. Jei turėjo, nurodyti jų duomenis, amžių, kas šiuo metu rūpinasi ir išlaiko vaikus, jeigu sutuoktiniai jau gyvena separacijoje.

c) Kokio sutuoktinių civilinė padėtis: gyvena kartu, separacijoje, gyvena ne kartu po civilinių skyrybų arba civilinių skyrybų nėra, bet gyvena realiai išsiskyre.

d) Nurodyti ir paaiškinti skyrybų priežastis. (Neištikimybė, konfliktas dėl išpažinimo bei tikėjimo klausimų, porystės pareigų neišpildymas, kitos priežastys - nurodyti.)

e) Apmokėti bylos tyrimo mokesťį.

f) Skyrybų bylų komisijos išvadas ir galimas skyrybų dalyvių apeliacijas apsversto Sinodo Konsistorija, patikslina duomenis ir perduoda klausimą dėl skyrybų su rekomendacija eiliniam Lietuvos evangelikų reformatų Sinodui. (Kan. VI-1925)

g) Porų skyrimo byloms spręsti Konsistorijos posėdžiuose dalyvauja ne mažiau kaip 5 nariai, tarp jų Konsistorijos prezidentas arba viceprezidentas, Superintendentas. (Kan. VI - 1925)

h) Ėilinis Lietuvos evangelikų reformatų Sinodas kanonu priima galutinį sprendimą dėl skyrybų.

Kan. XIV-2019, Dėl Bažnyčios superintendento ir Nemunėlio Radviliškio parapijos klebono kun. Adomo Šerno tarnystės.

Bažnyčios superintendentas kun. Adomas Šernas, sūnus Martyno (1884 05 25 – 1965 01 06) pateikė LTSR evangelikų reformatų Konsistorijai 1964 07 05 prašymą: *"Prašau Konsistoriją laikyti mane atsisakiusiu kunigystės ir nuo tarnybos Bažnyčioje"*. Šį prašymą LTSR evangelikų reformatų Bažnyčios Konsistorija protokoliniu sprendimu Nr. 13-11 tenkino ir davė nurodymus atitinkama tvarka perduoti pareigas bei su jomis susijusius dokumentus atsakingiems bažnytiniam tarnautojams ir institucijoms. Lietuvos evangelikų reformatų bažnytinė teisė reglamentuoja, kad dvasininkų pašaukimas ir atleidimas yra išskirtinė Lietuvos evangelikų reformatų Sinodo teisė. Konsistorijos sprendimai laikomi teisėtais, jei nėra panaikinami arba būna patvirtinti Lietuvos evangelikų reformatų Sinodo. 1964 07 18 Konsistorijos protokolinis sprendimas Nr.13-11 nebuvo nei svarstytas, nei patvirtintas Lietuvos evangelikų reformatų Sinode.

Lietuvos evangelikų reformatų Sinodas, įvertindamas Adomo Šerno ilgametę, ištikimą ir vaisingą tarnystę, atsižvelgdamas į sovietinės nelaisvės pančiais sukaustytą to meto bažnytinę vadovybę bei įvairias būdais neigiamai veikiamą Dievo Žodžio tarną, ypač to meto suaktyvėjusį agresyvųjį ateizmą, **panaikina LTSR evangelikų reformatų Konsistorijos protokolinį sprendimą Nr. 13-11**. Bažnyčios superintendento kun. Adomo Šerno pareiškimą laiko nepagrįstu argumentais, kuriuos Bažnyčios vadovybei kun. Adomas Šernas laisva savo valia pateikti negalėjo. *Lietuvos evangelikų reformatų Sinodas pakartoja savo ankstesnių misijų sprendimus - kanonus (kan. II - 1942, apie misiją; kan. V-1942, apie misiją; kan. III - 1957, apie Konsistorijos viceprezidentą), susijusius su kunigo ir generalinio superintendento Adomo Šerno pašaukimu, misijomis ir nurodo laikyti visus kunigo Adomo Šerno pareigybinius titulus galiojančiais: Bažnyčios superintendento, kuris šiandien atitinka generalinio superintendento, Konsistorijos viceprezidento bei Nemunėlio Radviliškio evangelikų reformatų parapijos klebono pareigas. Kun. Adomo Šerno tarnystės Nemunėlio Radviliškio evangelikų reformatų parapijos klebono pareigose ir Bažnyčios superintendento, Konsistorijos viceprezidento pareigose faktinį nutraukimą nuo 1964 07 18 laiko prievartiniu, iššauktu priešiškos Lietuvos evangelikų reformatų ir apskritai krikščioniškam tikėjimui bei išpažinimo laisvei svetimoms jėgoms poveikiu.*

1964 m. rugpjūčio 16 d. laikraštyje „Tiesa“ kun. Adomo Šerno vardu buvo paskelbtas pareiškimas *Non credo quia est absurdum*, kuriame teigiama, jog Adomas Šernas atsisako tikėjimo. Lietuvos evangelikų reformatų Sinodas minėtą pareiškimą laiko niekiniu, nesukeliančiu Lietuvos evangelikų reformatų bažnytinės teisės atžvilgiu krikščioniškosios atsakomybės (disciplinarinio proceso) pasekmių, nes minimas straipsnis yra akivaizdus sovietų komunistinio "buldozerinio" ateizmo propagandinis veiksma, vienas iš niekšišku bendros Sovietų sąjungos komunistų partijos kovos metodų prieš to meto krikščionis Lietuvoje ar kitose šalyse, kur tuo metu veikė Sovietų sąjungos represinis aparatas. Tokie pareiškimai kaip ir kitos klaidingos žinios (fake news) buvo priemonė naikinti krikščionišką išpažinimą, šiuo atveju - sunaikinti Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčią (lot. Unitas Lituaniae arba lenk. Jednota Litewska).

Lietuvos evangelikų reformatų Sinodas šį pareiškimą ir apskritai tokio tipo priešišku jėgų Bažnyčiai ir krikščioniškam evangelikų reformatų išpažinimui veiksmus: pranešimus, melagingas žinias praecityje bei ateityje laiko ir laikys agresija prieš krikščioniškąjį išpažinimą ir Bažnyčios tarnautojus ar jos institucijas.

Kan. XV – 2019, Kito Sinodo datos ir laiko patvirtinimas. 2020 m. eilinio Sinodo data 2020 m. birželio 20-21 d., vieta - Biržuose.

Sinodo direktorė	kurat. dr. Renata Bareikienė
Vicedirektorius	kun. Tomas Šernas
Sinodo cenzorius	kun. Raimondas Stankevičius
Sinodo sekretorius	kun. Rimas Mikalauskas

Sinodo kuratoriai ir parapijų delegatai: